

УДК 528.72/73

Дорожинський О., Бурштинська Х.

Національний університет "Львівська політехніка" (м. Львів, Україна)

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТА СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ФОТОГРАМЕТРІЇ ТА ГЕОІНФОРМАТИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ "ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА"

© Дорожинський О., Бурштинська Х., 2003

Рассмотрены история развития, сферы деятельности кафедры фотограмметрии и геоинформатики за 40-летний период со времени основания кафедры, а также представлено современное состояние кафедры.

The history of development? The directions of the activity of the chair of photogrammetry and geoinformatics for the 40-years period from its establishment are considered. It is presented the modern state of chair as well.

Становлення фотограмметрії як науки і широке її застосування для створення топографічних карт та розв'язання різноманітних наукових та прикладних завдань розпочалося у Національному університеті "Львівська політехніка", як і в наукових закладах інших країн світу в кінці XIX - на початку XX століття. У Львові розвиток фотограмметричних методів пов'язаний насамперед з іменами професорів В.Ласки і К.Вайгеля. У 1898/99 рр. у Львові була видана книжка В.Ласки з назвою "Фотограмметрія", яка була однією із перших в цій галузі в Європі. Одним із перших пропагандистів фотограмметричних методів у Львівській політехніці був професор К.Вайгель. У 1912 р. він очолив кафедру геодезії, відкриту в Політехніці ще в 1871 р. Під його керівництвом у 20-30-х роках було виконано аерофотознімальні роботи, на основі яких складено топографічну карту Польщі.

Геодезичний відділ функціонував і під час війни, але про фотограмметричні роботи відомостей немає.

Організація кафедри, початок діяльності (1963-1966)

Після приходу радянської влади Політехніка була реорганізована у Львівський політехнічний інститут. За наказом Головного управління геодезії і картографії при РНК СРСР у січні 1945 р. на базі геодезичних кафедр було відкрито єдиний в Україні геодезичний факультет із спеціальностями "геодезія" та "картографія". На факультеті функціонували кафедри геодезії, вищої геодезії, астрономії, фотограмметрії, картографії, геофізики та геофізичних методів розвідки. Розвиток кафедр післявоєнного періоду пов'язаний з іменами геодезистів, яких Всесоюзний комітет вищої школи скерував на роботу до Львова, насамперед, проф. Мигалья М.К., к.т.н. Моторного А.Д., який став деканом факультету, доц. Груздьова М.І. та інших. Згодом у 1952-1957 рр. факультет очолював професор М.К. Мигаль. Оскільки кафедри фотограмметрії та картографії не мали достатньо потужних викладацьких сил, їх у 1947 р. розформували, об'єднавши кафедру фотограмметрії з кафедрою геодезії, а кафедру картографії з кафедрою астрономії. На цьому організаційні зміни не завершуються, замість "картографів" з 1950 р. починається випуск спеціалістів з інженерної геодезії. Наказом Міністра вищої освіти СРСР у 1951 р. геодезичний факультет об'єднано з геолого-розвідувальним під назвою "Геолого-розвідувальний факультет". У 1952 р. організовано кафедру "Інженерної геодезії", куди відносять дисципліни фотограмметричного профілю.

Значна потреба у картографічній продукції для відбудови знищеного війною народного господарства, незаперечна перевага картографування місцевості з допомогою аерофотокамер, а також розвиток фотограмметричного приладобудування були пов'язані з проблемою підготовки спеціалістів-фотограмметристів. У 1956 р. при геолого-розвідувальному факультеті відкрито нову спеціальність "Аерофотогеодезія", яка зразу стала престижною. Набирали на цю спеціальність одну академічну групу кількістю 25 студентів.

Розвиток фотограмметрії у Львівській політехніці кінця 50-х – початку 60-х років насамперед пов'язаний з іменем доц., к.т.н. Юрія Миколайовича Панкратьєва, учня видатного фотограмметриста СРСР проф. О.С. Скіридова. Випускник Московського інституту інженерів геодезії, аерознімання і картографії, вмілий педагог Ю.М. Панкратьєв з 1957 р. читав фотограмметрію на всіх курсах; а також прислужився до створення ряду спеціальних лабораторій: фототрансформування, топографічних стереометрів, лабораторії універсальних приладів. Він був ініціатором організації фотографічної лабораторії, організації навчальної аерофотознімальної та виробничої практик, дипломного проектування, що сприяло піднесенню рівня підготовки фахівців-аерофотогеодезистів. Кафедра провела роботу з налагодження зв'язків з аерогеодезичними підприємствами та експедиціями, і всі студенти перших випусків проходили виробничу практику за профілем спеціальності, що дало позитивний набуток в наступному розвитку кафедри. Неординарний підхід виявлявся в манері подання лекційного матеріалу, в засадах проведення курсового та дипломного проектування – часто задача курсових робіт ставала цікавим творчим диспутом.

За рекомендацією Ю.М. Панкратьєва на запрошення Політехніки на викладацьку роботу з м.Куйбишева приїхав фахівець-фотограмметрист доц., к.т.н. Борис Сергійович Пузанов. Його наукові зацікавлення були пов'язані з методикою фототрансформування аерознімків та фототеодолітним зніманням. Особливо вагомі здобутки він мав у вирішенні актуальної науково-практичної проблеми: визначенні об'ємів гірничих виробіток за матеріалами фототеодолітного знімання.

У весняному семестрі 1958-59 навчального року геологорозвідувальний факультет реорганізували, з геодезичних кафедр утворили геодезичний факультет. Перший випуск аерофотогеодезистів здійснено в 1961 році. Тоді кваліфікацію інженерів-аерофотогеодезистів отримали нинішній професор Московського державного університету МГУ ім. Ломоносова, проф., д.т.н. Новаковський Б.А., проф., д.т.н. Костецька Я.М., проф. Бурштинська Х.В. (Національний університет "Львівська політехніка"), головний спеціаліст Укргеодезкартографії Онисько Б.М. та інші. Значна частина випускників цього випуску стали кадровими офіцерами Радянської армії, серед них генерал Третьак В., полковники: Серєда А., Римаренко Є., Ковальчук Б. В наступні два роки аерофотогеодезистами стали проф., д.т.н. Дорожинський О.Л., доц. к.т.н. Міщенко І.І.

Для успішного вирішення всіх питань, пов'язаних з випуском аерофотогеодезистів у жовтні 1963 р. було відкрито кафедру аерофотогеодезії, що дало новий імпульс в розвитку фотограмметрії. Кафедру очолив картограф доц., к.т.н. Олексій Станіславович Лисичанський.

Прекрасний педагог та методист Лисичанський О.С. насамперед зосередив зусилля кафедри у напрямку вдосконалення навчальної та навчально-методичної робіт.

З утворенням спеціальної кафедри збільшується набір на спеціальність і з 1963 року він становить дві групи. У 1963-1966 рр. на асистентські посади запрошено випускників Львівської політехніки Х.В. Бурштинську, О.Л. Дорожинського, І.І. Міщенко. У ці роки діяльність кафедри забезпечували: зав. кафедри, три доценти, один старший викладач, три-чотири асистенти.

Матеріальну базу кафедри склали такі основні прилади: аерофотоапарат типу АФА, 6 фототрансформаторів ФТБ та ФТМ, фототрансформатор МИИГАиК, фоторедуктор Попова, близько 20 стереометрів Дробішева, 10 стереоскопів, 3 фототеодолітних камери, 2 мультиплекси, стереопланіграф, а в 1961 р. кафедра отримала стереопроектор СПР-2 і стереограф СД-1.

Основними підручниками, якими користувались при підготовці фахівці-аерофотогеодезисти, були: Н.Я. Бобир "Фотограмметрия", А.С. Скиридов "Стереофотограмметрия", Шершень "Аэрофотосъёмка". Підручника з курсу прикладної фотограмметрії для аерофотогеодезистів та фахівців з інженерної геодезії, в якому були б подані теоретичні основи фотограмметрії і принципи застосування фотограмметричних методів для розв'язання різних прикладних задач, не було. Таке завдання поставили перед собою автори Панкратьєв Ю.М., Пузанов Б.С., Сердюков В.М., які у 1964 р. видали у видавництві Львівського університету навчальний посібник "Инженерная фотограмметрия". Активна науково-методична робота на кафедрі завершилась також виданням посібника "Электроника в фотограмметрии" (автори В.М. Сердюков, Ю.М. Панкратьєв, Б.С. Пузанов).

У 1965-66 навч. році з кафедри звільнились Ю.М. Панкратьєв та Кибальников В.І. В ці роки кафедра переживала кадрову скруту. Щоб хоч трохи стабілізувати ситуацію, для роботи на кафедрі було запрошено

ст. викл. Тамару Людвиговну Краєвську, досвідченого педагога та висококваліфікованого фотограмметриста, яка успішно працювала на кафедрі близько 25 років.

Діяльність кафедри у 1967-1986 роках.

Фактично новий етап в розвитку фотограмметрії в Україні розпочався з приїздом до Львова проф. д.т.н. Віктора Яковича Фінковського. Завідувати кафедрою він почав з 1967 р. Понад 20 літ очолював він кафедру, яка під його керівництвом стала престижною кафедрою фотограмметричного профілю в СРСР. В цей час на кафедрі працювали 10-12 викладачів, а при кафедрі діяла науково-дослідна лабораторія, в якій 12-15 наукових співпрацівників виконували госпдоговірні теми.

В цей період функціонування кафедри її співпрацівники захистили 1 докторську та 8 кандидатських дисертацій. Докторську дисертацію з картографії захистив Лисичанський О.С.

Під керівництвом проф. Фінковського в період 1970-1992 рр. кандидатські дисертації захистили Тімушев Г.М., Дорожинський О.Л., Бурштинська Х.В., Міщенко І.І., Мельник В.М., Рудий Р.М., Гринюк М.Я., Любимов І.М., Аляб'єв А.А., Прохоренко В.І.

Людина непересічного наукового та педагогічного хисту, В.Я. Фінковський сприяв зміцненню престижу кафедри. За його участю та керівництва на кафедрі розробляється наукова тематика, пов'язана з методикою просторової фототріангуляції, дослідженням впливу різних помилок на точність визначення координат точок фотограмметричної мережі (О.Л. Дорожинський, Х.В. Бурштинська, І.І. Міщенко, О.В. Тумська, О.М. Рудий); із спеціальними дослідженнями наземного фототеодолітного знімання (Д.М. Турук, Є.І. Смірнов); аерофотознімання (Г.М. Тімушев); автоматизацією фотограмметричних вимірювань (В.М. Глотов). Фінковський В.Я. заініціював новий напрям наукових досліджень – обробку РЕМ-зображень, який з успіхом розвивають Мельник В.М. та Іванчук О.М.

В цей період кафедра виконує значний обсяг науково-дослідних робіт, результати яких були високо оцінені замовниками. Ці розробки отримали нагороди від ВДНГ. Ось перелік основних тем по роках присудження нагород: 1975 р. – "Методи та алгоритми створення цифрової моделі для машинного проектування меліоративних систем" (бронзові медалі) - керівник В.Я. Фінковський; 1978 р. – "Методи спостереження за деформацією бортиків та уступів кар'єрів фотограмметричним методом з застосуванням довгофокусного фототеодоліта ФЗЛТ та ЕОМ" (срібна та бронзова медалі) - керівник В.Я. Фінковський; 1986 р. – "Метод спостереження за зсувами в гірських районах" (срібна, бронзова медалі) - керівник О.Л. Дорожинський.

У 1980 р., узагальнюючи досвід побудови цифрових моделей рельєфу для розв'язання задач, пов'язаних з меліорацією земель, колективом кафедри випущена монографія: Фінковський В.Я., Дорожинський О.Л., Тумська О.В., Любимов І.Н., Бурштинська Х.В., Міщенко І.І. "Методы и алгоритмы создания цифровой модели рельефа для машинного проектирования мелиоративных систем", Львов. Вища школа, 1980. У 1981 р. доц. Дорожинський О.Л. видав навчальний посібник "Фотограмметрическое инструментальное ведение", видавництво ЛПІ.

Великі організаційні здібності проф. Фінковського В.Я. виявилися і в значному розширенні технічної бази кафедри: придбання фотограмметричних приладів як вітчизняного, так і закордонного виробництва. Ще в кінці 60-х – початку 70-х років кафедра отримала шість стереопроєктів СПР-3, дев'ять стереографів СД-3 і могла конкурувати в цьому плані із стереоцехами деяких аерогеодезичних підприємств. Для проведення фототеодолітного знімання та обробки наземних знімків придбано фототеодоліт Photho 13/18, стереокомпаратор "К.Цейсс" та стереоавтограф. Дещо пізніше закуплено стереометрограф, стекометр, монокомпаратор. Для проведення якісних аерофотознімальних робіт придбано аерофотокамери АФА-ТЭС, АФА-ТЭ.

В період 1987-88 рр. кафедру очолив тодішній декан геодезичного факультету, доцент Микола Іванович Кравцов.

Розвиток кафедри з 1988р. до теперішнього часу

У 1988 році О.Л. Дорожинський захистив докторську дисертацію, а в 1989 році йому присвоєно звання професора. З цього ж року він завідує кафедрою аерофотогеодезії, яка в 2003 р. отримала назву кафедри

фотограмметрії та геоінформатики. З його іменем та діяльністю пов'язаний новітній період розвитку кафедри. Утверджується новий напрямок діяльності кафедри, який базується на створенні автоматизованих фотограмметричних систем і технологій.

В фотограмметрії ще в середині 80-х років чітко вирисувалась тенденція відмови від аналогових методів опрацювання знімків та перехід до аналітичної фотограмметрії. А це означало, що основним вимірювальним приладом є стереокомпаратор, а засобом для фотограмметричних опрацювань і побудов – обчислювальна техніка, як тепер кажемо, комп'ютер. Наукова діяльність проф. Дорожинського ще з 1965 р. пов'язана з аналітичною фотограмметрією, і це значно спростило розв'язання складних науково-методологічних проблем, пов'язаних з комп'ютеризацією навчального процесу. На кафедрі вже було підготовлено фахівців, які добре знали на програмуванні та комп'ютерних технологіях: доц., к.т.н. Тумська О.В., ст. викладач Москаль Н.М., ас. Шкурченко Ю.В. Пізніше до них залучаються молоді викладачі к.т.н. Колб І.З., Грицьків Н.З., Бабій Л.В., Лелюх Д.І., Кузик З.О.

Придбавши в 1990 р. два комп'ютери типу IBM PC-286, кафедра закріпила тенденцію неперервного процесу комп'ютеризації навчального процесу.

Росте наукова кваліфікація викладачів кафедри. Кандидатами технічних наук стають Турук Д.М., Глотов В.М., Тумська О.В., Колб І.З., Смірнов Є.І. Колишні аспіранти проф. Фінковського захищають докторські дисертації: В.М.Мельник (1995 р.) та Р.М.Рудий (1999 р.).

Продовжуючи традиції проф. Фінковського, О.Л.Дорожинський активно веде науково-дослідну роботу з впровадженням отриманих результатів у виробничу діяльність двох міністерств: Міністерства геології СРСР та Міністерства кольорової металургії СРСР.

В 1989 р. Виставка досягнень народного господарства ВДНГ СРСР відзначила працю "Апаратура і технологія фотограмметричного забезпечення проведення експериментальних робіт в геології" Дипломом I-го ступеня, а керівник роботи Дорожинський О.Л. отримав золоту медаль. Срібними та бронзовими медалями нагороджено 4-х працівників Політехніки та 3-х представників Управління геології Таджикистану.

Серед інших вагомих розробок, які в ці роки виконувались на кафедрі, слід відзначити створення автоматизованої системи для виконання маркшейдерських робіт на відкритих гірничих розробках (В.Я. Фінковський, Н.М. Москаль, Є.І. Смірнов та інші), методику побудови цифрових моделей рельєфу для гідрологічних досліджень (Х.З. Бурштинська).

В 1991 р. напрацювання кафедри увійшли в монографію "Автоматизированные системы маркшейдерского обеспечения карьеров (справочное пособие)", Москва, Недра. Серед співавторів є В.Я. Фінковський, Н.М. Москаль.

В 1989 р. проф. Дорожинський О.Л. виступив з ініціативою відкриття в СРСР нової інженерної спеціальності "Геоінформаційні системи і технології" (ГІС). Ця ідея базувалась на глибокому аналізі стану і тенденцій розвитку науки і практики про Землю. Проте розвал Союзу, утворення та становлення незалежної України сповільнили на кілька років прийняття адміністративного рішення: тільки в 1992 році нову спеціальність було відкрито, затверджено Кабінетом Міністрів України та включено в Перелік спеціальностей, що вийшов у світ в 1995 р.

Усвідомлюючи, що народному господарству держави потрібні фахівці з ГІС, кафедра замість підготовки двох груп студентів-фотограмметристів веде підготовку однієї групи з ГІС та однієї групи з фотограмметрії. З 1992 року кафедра веде підготовку військових-топографів.

Викладачі кафедри О.Л. Дорожинський, Н.М. Москаль, М.Т. Процик, О.В. Тумська проводять величезний обсяг методичної роботи зі встановлення нової спеціальності. Створюється модель фахівця, навчальні плани, ведеться постановка нових лекційних курсів та лабораторних занять. Вводяться такі курси: "Цифрове картографування", "Теоретичні основи ГІС" (О.Л. Дорожинський), "Комп'ютерна графіка та обробка зображень", "Введення в ГІС" (О.В. Тумська), "Бази і банки даних", "Проектування та експлуатація ГІС" (Н.М. Москаль) та інші.

Перший випуск за спеціальністю ГІС відбувся в 1996 році і відповідні дипломи отримало 15 випускників.

Спеціальність “аерофотогеодезія” теж потребувала певних змін. Тому кафедра переорієнтовує навчальний процес на нові технології, отримує кілька ЦФС від Державного науково-виробничого підприємства “Геосистеми” (м. Вінниця), сама займається створенням програмних продуктів (О.В. Тумська, І.З. Колб, Ю.В. Шкурченко). Водночас вводяться нові курси “Аналітична та цифрова фотограмметрія” (О.Л. Дорожинський), “Цифрова обробка зображень” (О.В. Тумська), “Електроніка в фотограмметрії” (В.М. Глотов), “Аерокосмічне знімання та дистанційне зондування” (Х.В. Бурштинська, Д.М. Турук) та інші. Навчальний процес невід’ємно поєднаний з виданням навчальної та методичної літератури.

В 1999 р. проф. Бурштинська Х.В. опублікувала підручник “Аерофотографія”, в 2002 р. проф. Дорожинський О.Л. видав навчальний посібник “Аналітична та цифрова фотограмметрія”, а в 2003 р. підручник “Основи фотограмметрії”, в якому відображені теорія, сучасні технічні засоби і технології фотограмметричного опрацювання зображень.

За 1990-2003 рр. викладачами кафедри видано більше 80-ти методичних розробок до лабораторних, курсових та дипломних робіт.

Навчальний процес постійно змінювався під дією нормативних документів Міністерства освіти. Перехід на багаторівневу систему підготовки фахівців вимагає постійного вдосконалення всієї навчальної документації. Кафедра є основним розробником Державного освітнього стандарту зі спеціальності “Фотограмметрія” на рівнях спеціаліста на магістра, входить в число розробників також стандарту для спеціальності ГІС.

Становлення інженерної освіти в незалежній Україні вже на початку 90-х років виявило важливу проблему – необхідно було сформувати термінологічну базу для дисциплін геодезичного профілю. Державний комітет України зі стандартизації (Держстандарт) відкрив у Львівській полтехніці Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології, який провів у 1992-2002 рр. шість міжнародних наукових конференцій, у яких взяли участь викладачі кафедри. Відзначаючи високу професійну підготовку наших працівників, Держстандарт доручив кафедрі підготувати та видати чотири стандарти на терміни та визначення: “Фотограмметрія” (О.Л. Дорожинський), “Аерокосмічне знімання” (О.Л. Дорожинський, Х.В. Бурштинська), “Картографія” (І.М. Гудз).

Видавнича діяльність кафедри в цей період є досить багатогранною. Окрім згаданих публікацій, вийшов у світ перекладений Зоряною Кузик (з німецької мови) підручник “Фотограмметрія” австрійського професора К.Крауса. Колективом авторів під керівництвом О.Дорожинського підготовлено до видання восьмимовний словник з картографії, фотограмметрії та аерокосмічного знімання. Викладачі кафедри Х.Бурштинська, І.Гудз та О.Дорожинський є співавторами виданого в 2002 р. “Геодезичного енциклопедичного словника”, унікального наукового видання. Переклади назв статей (термінів) на англійську мову виконала ас. Бабій Л., на німецьку – ас. Кузик З.

Результати наукових досліджень викладачі кафедри публікують як у вітчизняних, так і в зарубіжних виданнях. Всього за 1990-2003 рр. опубліковано більше 200 статей українською, англійською, польською, російською мовами.

Наукова діяльність кафедри в останні роки суттєво активізувалась. В 1997 році проф. Дорожинський сформував концепцію навігаційно-цифрової фотограмметрії, яка ввібрала в себе такі компоненти:

використання даних навігаційних супутникових систем (GPS), виготовлених як на земній поверхні, так і на рухомій платформі;

можливість і необхідність застосування методів і технологій цифрової фотограмметрії;

інтеграція фотограмметрії та аерокосмічного знімання з геоінформаційними технологіями.

Такий підхід обіцяє значні практичні результати в картографуванні територій, розв’язанні інженерних завдань, в управлінні територіями, в моніторингу навколишнього середовища тощо.

В рамках цієї тематики захистив кандидатську дисертацію Колб І.З., завершила докторську дисертацію, пов’язану з цифровим моделюванням рельєфу, проф. Бурштинська Х.В., на завершальній стадії кандидатські дисертації Процика М.Т., Москаль Н.М., Шкурченка Ю.В.

Одним з пріоритетних напрямків наукової діяльності є дослідження доц. Глотова В.М. за станом берегової лінії та льодовиків на антарктичній станції “Академік Вернадський”. В. Глотов двічі (2002 та 2003

рр.) брав участь в роботі короткотривалих експедицій, організованих дослідницьким Антарктичним Центром Міністерства освіти і науки України та отримав біля 2000 цифрових знімків антарктичних об'єктів. Дані зніманих проходять фотограмметричне опрацювання.

Період 1994-2003 рр. характеризується активною міжнародною діяльністю: це участь в міжнародних конференціях, підписання угод про співпрацю з європейськими університетами, довго- і короткострокові закордонні відрядження та стажування, організація власних наукових конференцій міжнародного рівня.

За короткий час (2-3 роки) налагоджена співпраця з Варшавською Політехнікою, Гірничо-металургійною академією з Кракова, Аграрною академією з Кракова, Технічним університетом з Відня, Технічним університетом з м. Йєвле (Швеція), Науково-дослідним інститутом з Праги, Технічним університетом з Цюріха, з відомими фірмами Leica, LH-Systems зі Швейцарії.

П'ятеро викладачів кафедри пройшли довготривале стажування за кордоном: О.Дорожинський (Швеція), З.Кузик (Австрія), Л.Бабій (Швеція), Н.Грицьків (Чехія), Н.Москаль (Швейцарія).

В 1997 році група студентів та викладачів перебувала на тижневій практиці в Швейцарії на запрошення фірми Leica. На двох Конгресах Міжнародного товариства з фотограмметрії та дистанційного зондування наші викладачі виступили з доповідями: 1996 р., Відень – О.Дорожинський, Х.Бурштинська, Н.Москаль, З.Кузик; 2000 р., Амстердам – О.Дорожинський, Х.Бурштинська, З.Кузик. На конференціях Міжнародної картографічної асамблеї (1995, 1997, 1999, 2001 рр.) виголошено доповіді наших викладачів. Географія виступів та публікацій працівників кафедри досить широкі: Падуя (1997), Загреб (1998), Оттава (1999), Штутгарт (1998), Прага (1998-1999), Амстердам (2000), Варшава-Краків (1995-2002).

Не можемо оминати згадкою і сказані тут теплі слова подяки навчально-допоміжному персоналу та науковим працівникам кафедри. У різні періоди потужно сприяли функціонуванню кафедри інженери та завідувачі лабораторіями: Ануфрієв М.К., Соловійов Є.Є., Єфіменко В.Г., Рудюк М.О., Фіковський А.В., Хлян Я.В. та інші. Зараз на кафедрі працюють молоді інженери Єршов А.Г., Ільків Т.Я., Николин Б.І. та інші.

В кращі роки економічного процвітання держави кафедра мала дві наукові лабораторії із загальною чисельністю 22 особи. Наукове керівництво лабораторіями здійснював спочатку проф. В. Фінковський, а пізніше проф. О.Дорожинський. Адміністратором наукового персоналу був с.н.с., к.т.н. Любімов І.М. До науково-виробничої діяльності щорічно залучалось 10-15 кращих студентів, які виконували фотограмметричні дослідження, брали участь в наукових експедиціях, проходили виробничі практики.

Підсумовуючи 40-річний шлях, пройдений кафедрою, можемо з гордістю сказати, що за цей час підготовлено 1200 фахівців високого класу, які високо тримають прапор рідної Політехніки.

Нелегкі економічні обставини, гіперінфляція початку 90-х років важким тягарем прокотилась по вищій школі та всьому українському суспільству. Кафедра це відчула досить боляче. Постійний брак коштів на придбання техніки, програмного забезпечення, відсутність навчальної літератури, проблеми англомовного середовища, врешті-решт холодні зимові лекційні зали – ось які були і частково залишились реалії нашого буття. У протиставленні цьому – величезний оптимізм всього викладацького та допоміжного складу, бажання студентів отримати вищу освіту. І саме тому ми вистояли, і саме тому ми живемо, розвиваємось та міцніємо!